

Burgerontmoetingen in grensregio's van de EU; Ervaringen burgers tijdens de COVID-19-pandemie.

Rol van de burgers: naast vragenlijsten is een klein aantal gedetailleerde ervaringen van burgers tijdens deze pandemie verzameld. Deze informatie geeft een dieper inzicht in de gevolgen van COVID-19 in grensregio's binnen de EMR (Euregio Maas-Rijn).

In 2021 werden acht burgerontmoetingen georganiseerd: Aken (DE), twee keer in Maastricht (NL), Luik (BE), Hasselt (BE), Düren (DE), Heinsberg (DE) en Eupen (BE). Speciaal opgeleide moderators - vrijwilligers en professionals - begeleidden de burgerontmoetingen.

Dit verslag is geschreven door EPECS (European Patients Empowerment for Customised Solutions) voor het euPrevent COVID-19-project.

Burgers die in een grensoverschrijdend gebied wonen, schetsten een zeer uiteenlopend beeld:
Verloren | betrokken | eenzaam | angstig | enthousiast | toegewijd | traumatisch | rustig | terug naar de basis |
hartverscheurend | hartverwarmend | verenigd | onbegrepen | niet herkend | moe | verlangend | hoopvol.

De burgerontmoetingen waren toegespitst op vier thema's:

- COVID-19 en mijn leven: Lichamelijke en geestelijke gezondheid, sociaal leven, winkelen en bewegen, reizen.** i) Men was gestrest en voelde zich onzeker tijdens de COVID-19-pandemie, al probeerden de meeste mensen zich aan te passen aan de veranderde situatie. Dit was niet gemakkelijk om mee om te gaan. ii) Het geestelijk welzijn van mensen hangt nauw samen met het sociale leven. Daarom hadden de beperkingen op sociale contacten veel invloed op de mentale gezondheid. iii) Mensen verminderden hun winkel- en reisgedrag en ondernamen minder activiteiten.
- COVID-19, informatie en nationale maatregelen: informatie en lidmaatschap van verenigingen, informatie over buurlanden.** iv) Sommigen zegden hun lidmaatschap van verenigingen op.v) Men toonde zich solidair ten tijde van COVID-19. vi) Het is niet altijd eenvoudig om de relevante en actuele informatie over nationale maatregelen te vinden.
- COVID-19 en de gezondheidszorg: gebruik van het zorgstelsel, ervaring met medische zorg, toekomst van de gezondheidszorg en toegang tot het zorgstelsel.** vii) door alle deelnemers werd opgemerkt dat het respect voor zorgpersoneel in de loop van de COVID-19-pandemie is afgenomen. viii) Men benadrukte dat zorgpersoneel nog steeds onder grote druk staat en overbelast is. ix) De meeste mensen konden nog steeds toegang krijgen tot aangepaste, normale medische zorg, maar sommigen hadden het gevoel dat patiënten met COVID-19 voorrang hadden op anderen.
- COVID-19 en vaccinatie (na enige tijd als thema toegevoegd aan de burgerontmoetingen): vaccinatie ja of nee, bijwerkingen en verplichten ja of nee.** x) Men vond de communicatie over vaccinatie niet altijd optimaal, vooral niet over de bijwerkingen van vaccins. xi) Het vaccinatieproces werd in alle EMR-landen over het algemeen ervaren als goed georganiseerd en positief. xii) Of vaccinatie verplicht moet worden gesteld, was een moeilijke beslissing. De deelnemers waren het hierover oneens.

Burgerontmoetingen in grensregio's van de EU; Ervaringen burgers tijdens de COVID-19-pandemie.

Conclusies

De belangrijkste conclusies van de burgerontmoetingen zijn:

1. De nationale autoriteiten hebben bij de planning van infectiepreventiemaatregelen geen rekening gehouden met de situatie in de grensgebieden van hun land. Hierdoor hebben mensen die in een grensgebied in de EU wonen het gevoel dat hun behoeften werden genegeerd.
2. De deelnemers roepen op tot solidariteit binnen de EU en coördinatie van de gezondheidsvoorschriften in de grensregio's in plaats van verschillende maatregelen per land.
3. Veel ervaringen van burgers tijdens de pandemie zijn vergelijkbaar met die van mensen die niet in grensgebieden wonen. Bijvoorbeeld: het missen van face-to-facecontact.
4. Gelukkig is de impact van de COVID-19-maatregelen voor inwoners van grensregio verminderd naarmate de beperkingen werden opgeheven.
5. Vooral in grensregio's heeft men behoefte aan doeltreffend leiderschap en een begrijpelijke en tijdige (COVID-)strategie. Dit vereist transparante en duidelijke communicatie met mensen in het algemeen en met de belanghebbenden in het bijzonder.

Aanbevelingen

Aanbevelingen die de EPECS wil doen omdat 30% van de EU-bevolking in een grensregio woont:

1. Op basis van het subsidiariteitsbeginsel moeten de EU-lidstaten rekening houden met de gevolgen van hun nationale gezondheidsbeleid voor de grensregio's van hun land, met name in geval van een pandemie.
2. Er is meer duidelijke en samenhangende informatie nodig over het nationale beleid van een land, en hoe dit aansluit bij het beleid van de aangrenzende landen.
3. Speciale aandacht moet worden besteed aan burgers in grensregio's die in hun laatste dagen (grensoverschrijdende) dierbaren willen bezoeken en bij het bieden van noodzakelijke mantelzorg; vooral tijdens deze COVID-19-pandemie.
4. De EU moet het werken in de gezondheidszorg coördineren en stimuleren, mede door jongeren op te roepen om in de gezondheidszorg te gaan studeren en werken. Naast het subsidiariteitsbeginsel heeft het nationale gezondheidszorgbeleid behoefte aan een flexibeler en doeltreffender zorgsysteem in grensregio's en niet alleen in tijden van een pandemie. Structurele Euregionale samenwerking kan de bestaande capaciteit van de gezondheidszorg vergroten.
5. Deze pandemie maakt duidelijk dat grensregio's een unieke kans bieden voor de EU om haar cohesie te versterken. Burgers in grensregio's waren vóór de pandemie minder bewust van de grenzen. De essentie van de EU: vrij verkeer van personen, goederen en diensten. Maakt er gebruik van!